

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Mónicz Pál*
Cím: *Barangolások Pest-Budaán*

Forrás: *Magyarország*

Bn

1924. 10. 12.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

308

Hely

Idő

18/19"

Személy

Helyszám

309

1924

Barangolások Pest-Budaán

A belvárosi egyik legnevezetesebb ház

Pestvármegye székházával szemközt tátogatja széles kapuját a kétudvarú a Koronaherceg-utcába átvezető, mindkét udvarát körülpitett, háromemeletes ódon Trattner-Károlyi-ház. Máig olyan változatlanul szürke, rendíthetetlenül hatalmas a szörnyű köztömeg, akár 1848-ban, vagy még inkább a 48-at előző időkben, amikor a pesti legelső nagy nyomdász a híres Trattner ur felépíttette. Később Trattner-Károlyi-háznak említették. Ez a nevezet sokakat megtévesztett, a Károlyi grófi családdal hozták vonatkozásba a híres átjáróházat, holott Trattnernek a veje volt egy Károlyi nevű pesti papirkereskedő. 1860 körül Pálffy Jánosnak, a különkódéseiről és mügyüjteményeiről világhíres pozsonyi grófnak tulajdonába került a Trattner-ház, amellyel azonban oly keveset törődött a kincsekben mértetlen gazdag gróf, hogy még az 1880-as évek végefelé sem volt bevezetve a gáz, nem volt vízvezeték sem, hanem saját kutból, nyeles szivattyumüvön szivornyázták a vizet az éppenséggel el nem kényeztetett lakók. A külön gróf halála után az örökösöktől az örmény főúr, a Tiszák idejéből emlegetett Papp Géza báró, az inkább Gézuka néven ismert pénzember vásárolta meg a híres házat. A fekete kis örmény báró a ház két kövezett nagy udvarát a négy sa-

rokban zöld gyepágyakkal színesítette meg a lakók és az átjáró belvárosi közönség általános megilletődése mellett, ennyiből ujabban mégis megfiatalodott a szörnyű vén ház.

Az öreg ház az utcai és belső udvari földszintjein, sőt a belső boltíves udvari közékapuja alatt is gazdag boltokkal, műhelyekkel van tele. A jeles pesti ötvös Paár-család aranyműves-boltja itt van, az öreg Paár mester fia vagy 15-17 évvel ezelőtt a nemkevésbé jeles belga Wolfers-Frères céggel társult. Az udvari részben található az Ottenreiter kesztyüs-cég. Már a mai pesti nagymamák leginkább mindnyájan Ottenreiternél vásárolták a bálbamenő és menyasszonyi gláceszesztyűiket. Valamikor a Prückler-nénikék bélyegesboltja is itt húzódott meg. A Kovácsévics Milenkó szabókellék-üzlete is visszatekinthet már jó néhány

évtizedre. A ház Koronaherceg-utcai részének egyik legrégebb, nagyon kedves emeleti lakója Jeszenszky István doktor, belvárosi királyi közjegyző, aki a magyar mügyüjtők egyik legkiválóbbika volt, éppen az idén hunyt el. Vajjon hol s merre szóródva siratják éjfélek jöttével a gyöngédkező, gondos

Sztankay Sándor
Sztankay Sándor

Sztankay Sándor, a pesti apró gyermekek félve-szeretett marcona ötvömester-bácsija

jógazdát, Jeszenszky Istvánt, a híres gyönyörű, eredeti szép: — muzsikálós órái?... E vén belvárosi háznak ugyancsak ilyen régi, másik ösmert, kedves lakója a hófehér bajszú Fodor Károly vívómester, aki már az 1880-as évek végétől lakik e házban és itt megteremtette, évtizedek óta fenntartja Magyarország legberendezettebb, országoshírű nagy vívóiskoláját.

A legrégebb pesti vívómester

Az összes fejű, de még mindig ruganyos, erőteljes zömök Fodor Károly nehéz küzdésekben és nagyszerű sikerekben átélt több mint 40 éves vívómesteri multra tekinthet vissza. Nem szükséges könyvből olvasni a mondanivalóit. Jogászkorában, egyidejűleg, mint a Magyar Államvasutak jogügyi osztályának dijnoka különös hivatottsággal szerette, gyakorolta a kardvívást, annyira, hogy kezdetben, az 1880-as évek legelején, ha-

sonlólag pénztelen bohém barátjainak barátságából oktatójok lett. Mint az akkori Egyetértés éjszakai korrektora, az éjszakai munka után Schaffer Lacit, Papp Zoltánt, Szatmári Mózsit és a többieket kint a gázlángos utcán, eléggé regényes körülmények között bottal tanította vívni. Az már jobb világ volt, amikor hire-neve, ügyessége megismerésével a Nádor-utcai Tigris-szálló emeletén havi 30 forintokért — a világitást is beleértve! — két szobát bérelt. Az egyikben egy szegény ujságíró barátjával lakott, a másik meg a vívóterem volt. A havi 10 forint tanítási díjak fizetése mellett nemsokára annyira elszaporodtak a tanítványai, hogy a Mária Valéria-utcában 100 forint évi bérért kibérelt egy teljesen sötét magazint. Néhány csorba kard, össze-visszakalapált vén fejevédő sisak, a mosakodáshoz egy dézsában víz, kölcsönként rozoga (s talán nem is éppen poloskamentes), özvönvizidőbéli fotely, a nyirkos falakba vert kampósszegek képezték a berendezést. Gázvilágítás nélkül egyáltalán nem lehetett itt látni és dolgozni, mivel azonban a süldő fiatal vívómester ugy karácsonytájt — a mintegy 16 forintnyi hátralekós gázdíjért! — a kikapcsolással, illetve az óramű leszerelésével fenyegetőző gázos-embereket a falról lekapott vívókarddal kiriasztotta, a mindenképp huncut és ravasz gáz-emberek a maga-